

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v právnej veci navrhovateľa **S., B., regionálny odbor M.** so sídlom B X, M. proti odporcovi **Obvodnému pozemkovému úradu v Martine**, Martin, P. Mudroňa 45, za účasti 1. **E.**, bytom M. J X, a 2. **S.**, so sídlom S. !X, M. o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporcu č. j. ObPÚ-2008/00290-DUS z 22. februára 2008, o odvolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. septembra 2008 č. k. 23Sp/27/2008-41, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline z 22. septembra 2008 č. k. 23Sp/27/2008-41 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporcu č. j. ObPÚ-2008/00290-DUS z 22. februára 2008 **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi a účastníkom v 1. a 2. rade náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline zrušil rozhodnutie odporcu č. j. ObPÚ-2008/00290-DUS z 22. februára 2008 a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku /ďalej len „OSP“).

Označeným rozhodnutím odporca podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v platnom znení (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z.z.“) rozhodol, že E., rod. A., nar. X.8, je oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 503/2003 Z.z. a splňa podmienky na priznanie

práva na náhradu za pozemky, ktoré prešli do vlastníctva štátu podľa § 3 ods. 1 písm. m/ tohto zákona, t.j. v dôsledku vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady, a to vo vzťahu k pk. parc. zapísanej vo vložke č. X. kat. úz. D. – časť pk. parc. č. X. – lúka vo vyvlastnenej časti diel 13 v rozsahu vyvlastnenia 263 m², diel 14 v rozsahu vyvlastnenia 310 m², diel 80 v rozsahu vyvlastnenia 61 m², ktoré zodpovedajú časti CKN parcely v kat. úz. D. 452 diel 14 – vodné plochy v rozsahu vyvlastnenia 310 m² vedené na S-M M. časť CKN parcely X. diel 80 – trvalý trávnatý porast v rozsahu vyvlastnenia 61 m² vedenej na SR – S. Bratislava a časť CKN parc. č. X. diel 13 – vodné plochy o vyvlastnenej výmere 263 m² vedené na S.. Zároveň rozhodol, že oprávnenej osobe za pôvodné pozemky, ku ktorým sa nevrátilo vlastníctvo z dôvodu, že boli po prechode na štát zastavané alebo sú vo vlastníctve právnickej osoby, ktorá nie je povinnou osobou podľa zákona, sa poskytne náhrada podľa § 6 ods. 2 zákona a že náhradný pozemok alebo finančnú náhradu poskytne S..

Krajský súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu na základe oprávneného prostriedku podaného Slovenským pozemkovým fondom dospel pri svojom rozhodovaní k záveru, že rozhodnutie odporcu bolo vydané predčasne vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľke bola priznaná náhrada za vyvlastnené pozemky, na ktorých v čase vydania preskúmaného rozhodnutia bolo vedené vlastníctvo oprávnenej osoby v podiele 4/60-iny aj v katastri nehnuteľností na LV č. X. kat. úz. D. K zápisu oprávnenej osoby do katastra nehnuteľností ako spoluvlastníčky pôvodnej parcely č. X. vedenej v k.ú. D. ako EKN parc. č. X. aj v rozsahu vyvlastnenia došlo chybou Správy katastra M. ktorá vydala nesprávny podklad pre dedičské konanie. Podľa názoru súdu prvého stupňa mal odporca konanie prerušiť až do zosúladenia skutočného stavu s právnym stavom, nakoľko tieto skutočnosti nie je kompetentný predbežnou otázkou vyriešiť a bez tejto otázky nie je možné vo veci vecne rozhodnúť.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zrušeniu rozhodnutia došlo z dôvodov § 250j ods. 2 písm. a/ OSP (v spojení s § 250l ods. 2 OSP) pre iný právny názor krajského súdu.

Žiadnemu z účastníkov krajský súd nepriznal právo na náhradu trov konania s poukazom na § 250l ods. 2, § 246c a § 142 OSP.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal odporca v zákonnej lehote odvolanie žiadajúc jeho zmenu a potvrdenie svojho rozhodnutia ako vecne správneho. Nesúhlasiac s dôvodom zrušenia svojho rozhodnutia uviedol, že jeho rozhodnutie je v súlade s reštitučným zákonom. Podľa odporcu poznámka duplicity v katastri nehnuteľností nemá opodstatnenie, keďže duplicita v skutočnosti neexistuje.

Navrhovateľ - S. vo svojom písomnom vyjadrení na odvolanie stotožniac sa s rozsudkom Krajského súdu v Žiline ako i dôvodmi, ktoré sú obsahom odôvodnenia rozsudku, uviedol, že len pre účely reštitúcií je možné vyhotovovať na náklady štátu geometrické plány a nie odstraňovať duplicitné vlastníctvo.

Účastníci konania E. a S., so sídlom S. odvolací návrh nepodali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu podľa § 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s a § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk., a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 23.9.2009 (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Predmetom preskúmovacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie obvodného pozemkového úradu o reštitučnom nároku podľa zákona č. 503/2003 Z.z.

Zákon č. 503/2003 Z.z. upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. Aj cieľom tohto zákona je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku.

Zákonodarca v záujme zabezpečenia princípu legality v ustanoveniach § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. zakotvil rozhodovaciu právomoc správneho orgánu – pozemkového úradu pri rozhodovaní o navrátení vlastníctva k pozemku alebo o priznaní práva na náhradu za pozemok. Správne konanie pred pozemkovým úradom sa začína dorúčením návrhu oprávnenej osoby podľa § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z.. Podľa § 5 ods. 3 zákona sa na konanie podľa odseku 2 vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

To znamená, že povinnosťou pozemkového úradu pri rozhodovaní podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. je postupovať podľa jednotlivých ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) a pri ich aplikácii vychádzať zo základných zásad správneho konania (§ 3 správneho poriadku). Správny orgán je viazaný zásadou zákonnosti (§ 3 ods. 1 správneho poriadku), v intenciách ktorej je povinný v konaní a pri rozhodovaní zachovať procesné predpisy ako aj predpisy hmotnoprávne. Musí postupovať v konaní tak, aby zabezpečoval ochranu práv osôb a súčasne vyžadoval plnenie ich povinností v nadväznosti na ochranu záujmov štátu a spoločnosti. Ide o presadzovanie cieľov hmotnoprávnej úpravy v konkrétnej veci.

Podľa § 40 ods. 1 správneho poriadku ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takým rozhodnutím viazaný; inak si správny orgán môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

Správny orgán si nemôže ako o predbežnej otázke urobiť úsudok o tom, či a kto spáchal trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt, alebo o osobnom stave fyzickej osoby, alebo o existencii právnickej osoby, ak patrí o tom rozhodovať súdu (§ 40 ods. 2 správneho poriadku).

Citované zákonné ustanovenie správneho poriadku v rámci zisťovania podkladov pre rozhodnutie upravuje tzv. predbežnú (prejudiciálnu) otázku. Rozumie sa ňou taká otázka, od posúdenia ktorej závisí rozhodnutie vo veci, ktorá je predmetom správneho konania. Na jej vecné rozhodnutie však nie je príslušný správny orgán, pred ktorým prebieha dané správne konanie, ale iný správny orgán, prípadne súd. Ide teda o otázku, ktorá môže byť predmetom samostatného konania.

Ak príslušný orgán o takejto otázke ešte nerozhodol, správny orgán môže konanie prerušiť (§ 29 ods. 1 správneho poriadku) a dá podnet tomuto orgánu na začatie konania. Ak dal správny orgán podnet na konanie o predbežnej otázke inému orgánu, musí vyčkať na rozhodnutie o predbežnej otázke. Po právoplatnosti rozhodnutia o predbežnej otázke správny orgán pokračuje v konaní (§ 29 ods. 4 správneho poriadku). Tento variant prichádza do úvahy v prípade, ak príslušné konanie možno začať bez návrhu účastníka. Ak konanie možno začať len na návrh účastníka, správny orgán ho vyzve, aby taký návrh podal. Ak tak účastník v určenej lehote neurobí, správny orgán si môže urobiť úsudok o predbežnej otázke sám. Správny orgán si urobí úsudok o predbežnej otázke sám tiež vtedy, ak to bude vyžadovať plynulosť a rýchlosť konania.

Podľa súdnej judikatúry platí zásada, že správny orgán, ktorý koná vo veci, je nielen oprávnený, ale i povinný zaoberať sa predbežnými otázkami, ak sa v konaní vyskytnú (pozri napr. Boh. A 3270/24).

Ak si správny orgán urobí úsudok o veci sám, týka sa to len tohto jedného konkrétneho prípadu. Takýto postup nevyklučuje, že vecne príslušný správny orgán alebo súd vec neskôr posúdi vo vlastnej kompetencii, prípadne aj s iným právnym záverom. Z toho dôvodu posúdenie predbežnej otázky správnym orgánom nemôže byť súčasťou výroku rozhodnutia a musí byť uvedené v odôvodnení rozhodnutia. Vo výroku sa premietne iba v spôsobe rozhodnutia vo veci samej. Ak by príslušný správny orgán alebo súd o predbežnej otázke rozhodol inak, táto skutočnosť je dôvodom na obnovu konania (§ 62 ods. 1 písm. b/ správneho poriadku) alebo na zmenu, prípadne zrušenie rozhodnutia na základe preskúmania rozhodnutia v mimoodvolacom konaní.

Odporca podľa zhora uvedených zákonných ustanovení a zásad postupoval, keď po zistení „duplicitného vlastníctva“ výzvou na doplnenie podania zo dňa 10.5.2006 vyzval účastníčku v 1.rade, aby v lehote 60 dní od doručenia výzvy tento nedostatok odstránila buď uzavretím dohody o urovnaní podľa § 585 Občianskeho zákonníka alebo podaním určovacej žaloby na súd podľa § 29 písm. c/ OSP a rozhodnutím č. ObPÚ- 2006/00569-7-Du z 10. mája 2006 konanie prerušil.

Listom zo dňa 18.10.2006 na žiadosť účastníčky v 1. rade lehotu predĺžil do 31.12.2007, no napriek tomu k uzavretiu dohody ani k podaniu žaloby na súd nedošlo.

I keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v Správe katastra Martin na LV č. X. je vedená v registri „E“ s výmerou uvedenou v pozemkovej knihe, teda aj vo výmere, ktorá bola vyvlastňovacím rozhodnutím odňatá pôvodnej vlastníčke, po prerušení konania odporcom rozhodnutím vydaným v zmysle § 29 ods. 1 správneho poriadku a po tom, čo účastníčka v 1. rade zostala v riešení predbežnej otázky nečinná, podľa názoru odvolacieho súdu bol odporca o reštitučnom nároku kompetentný rozhodnúť (nejde o prípady podľa § 40 ods. 2 správneho poriadku). Bolo nesporné, že k uvedenému zápisu v katastri nehnuteľností došlo chybou správy katastra, ktorá pre dedičské konanie D 1402/93 po neb. Z., rod. T., zomrelej dňa 20.2.1974, vydala nesprávne podklady o výmere EKN parcely č. X., do výmery ktorej omylom zahrnula aj tú časť výmery, ktorá bola v rozhodnom období odňatá pôvodným vlastníkom a prešla na štát. Táto skutočnosť nemôže ísť na ťarchu účastníčky v 1. rade ako oprávnenej osoby, keď v registri „E“ sa vedú údaje o parcelách evidovaných na mape určeného operátu, ktoré sú v katastrálnej mape zlúčené do väčších celkov alebo rozdelené do viacerých parciel; sú k nim síce založené právne vzťahy, ale ich hranice v teréne nie sú zreteľné (§ 13 ods. 1 vyhlášky č. 79/1996 Z.z. Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam /katastrálny zákon/ v znení neskorších predpisov). Okrem toho zistené „duplicitné vlastníctvo“ sa dotýka iba účastníkov konania a nie tretích osôb.

Nemožno tiež opomenúť, že práva k nehnuteľnostiam na základe osvedčenia o dedičstve sa do katastra nehnuteľností zapisujú záznamom. Vykonanie zápisu záznamom podľa § 34 a nasl. zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“) má v katastri evidenčný charakter, ktorý súčasne nemá vplyv na vznik, zmenu ani zánik práva k nehnuteľnosti (§ 5 ods. 2 katastrálneho zákona).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného podľa názoru odvolacieho súdu na rozdiel od názoru súdu prvého stupňa rozhodnutie odporcu v predmetnej veci nemožno považovať za vydané predčasne. Správne konanie z dôvodu vyriešenia predbežnej otázky ohľadom „duplicitného vlastníctva“ už raz prerušené bolo a niet žiadneho zákonného dôvodu ho prerušovať za tým istým účelom znova. Na strane navrhovateľa nie je daná nijaká prekážka pre poskytnutie náhradných pozemkov, nakoľko ani výmera vyvlastnených pozemkov a tým aj výmera náhradných pozemkov nebola v konaní sporná. Taktiež námietka navrhovateľa ohľadom vypracovania geometrického plánu sa javí ako právne irelevantná.

Odvolací súd sa preto s právnym názorom uvedeným v rozsudku krajského súdu nestotožnil a postupujúc podľa 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 220 OSP rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie odporcu potvrdil.

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd tak, že v konaní úspešnému odporcovi a účastníkom v 1. a 2. rade ich náhradu nepriznal (§ 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP, § 224 ods. 1 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP), nakoľko si ich náhradu neuplatnili (§ 151 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) a ani im v konaní trovy nevznikli.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 23. septembra 2009

**JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth